

RIKTLINJER FÖR VISSSELBLÅSARTJÄNST

<i>Dokumenttyp:</i>	Riktlinjer
<i>Beslutad av:</i>	Generalsekreterare 2020-12-07
<i>Dokumentansvarig:</i>	Biträdande generalsekreterare
<i>Senast reviderad:</i>	2020-12-07
<i>Senast granskad:</i>	2020-12-07

1. INLEDNING - VAD ÄR VISSSELBLÅSNING OCH VARFÖR ÄR DET VIKTIGT?

Olof Palmes Internationella Center (Palmecentret) strävar efter att vara en öppen och transparent organisation. För oss är det viktigt att våra grundläggande värderingar och principer genomsyrar allt vårt arbete, både i Sverige och i vår internationella verksamhet med partnerorganisationer. Det är också av stor vikt att vi upprätthåller vårt goda rykte och förtroendet för vår verksamhet, speciellt eftersom vi är en organisation som hanterar skattemedel.

En visselblåsare är en person som säger ifrån om den upptäcker oegentligheter i myndigheter, organisationer, företag eller samhället i övrigt. Exempel på oegentligheter är oetiskt, olagligt eller olämpligt beteende. En anställd som anmäler oegentligheter till sin chef räknas också som en visselblåsare.

Vår visselblåsartjänst erbjuder en möjlighet att konfidentiellt kommunicera misstankar om oegentligheter. Tjänsten är viktig för att minska risker och för att upprätthålla förtroendet för vår verksamhet, genom att vi kan upptäcka och åtgärda misstänkta oegentligheter i ett tidigt skede. Visselblåsarmeddelanden kan lämnas öppet eller anonymt.

Syftet med dessa riktlinjer är att uppmuntra medarbetare, samarbetspartners och allmänhet att kommunicera misstänkta oegentligheter utan risk för repressalier, och att garantera en säker utredningsprocess. Riktlinjerna är baserade på dataskyddsförordningen GDPR, EU-direktivet om stärkt visselblåsarskydd, samt Datainspektionens riktlinjer (Sverige).

Visselblåsartjänsten är ett led i vårt arbete med anti-korruption. Mer om detta arbete står att läsa i vår antikorrupsionspolicy.

2. NÄR KAN DU VISSSELBLÅSA?

Visselblåsartjänsten används för att uppmärksamma oss på eventuella oegentligheter och risker som kan skada individer, Palmecentret som organisation, samhället eller miljön. Tjänsten kan vidare användas för att uppmärksamma oss på misstanke om att våra interna policies och riktlinjer inte efterlevs.

Exempel på oegentligheter eller risker kan vara kopplade till bokföring, intern bokföringskontroll, revision, bekämpande av mutor, brottslighet inom bank-och finansväsen, brott mot Palmecentrets uppförandekod, eller andra allvarliga oegentligheter som rör organisationens vitala intressen eller enskildas liv och hälsa, som till exempel allvarliga

miljöbrott, stora brister i säkerheten på arbetsplatsen och mycket allvarliga former av diskriminering och trakasserier.

Ärenden som rör missnöje på arbetsplatsen ska tas upp med en arbetsledare eller chef, direkt eller via en facklig representant, eftersom dessa frågor inte kan behandlas som visseblåsarärenden.

En person som skickar ett meddelande genom visseblåsarartjänsten behöver inte ha bevis för sin misstanke. Inga anklagelser får dock göras med skadligt uppsåt eller med vetskap om att anklagelsen är falsk. Missbruk av visseblåsarssystemet är ett allvarligt disciplinbrott. En visseblåsarare skyddas mot repressalier även om misstanken visar sig vara felaktig, förutsatt att visseblåsararen handlar i god tro.

Visseblåsning i Sverige: Personuppgifter om lagöverträdelse behandlas enbart för nyckelpersoner eller personer i ledande ställning, i enlighet med Datatillsynens riktlinjer.

3. HUR SKA VISSEBLÅSARTJÄNSTEN ANVÄNDAS?

Det finns olika sätt att delge en misstanke eller rapportera om oegentligheter:

- ✓ **Alternativ 1:** Kontakta en arbetsledare eller chef inom vår organisation. Medarbetare uppmuntras att i första hand rapportera till sin närmaste chef eller någon i ledningsgruppen.
- ✓ **Alternativ 2:** Kontakta ansvarig för visseblåsarartjänsten: Palmecentrets organisationssekreterare, kontaktuppgifter finns på vår hemsida: www.palmecenter.se
- ✓ **Alternativ 3:** Kommunicera anonymt genom visseblåsararkanalerna: <https://report.whistleb.com/palmecenter>

Vi uppmuntrar en person som delger sin misstanke att vara öppen med sin identitet. Hanteringen av inkomna meddelanden är konfidentiell. Vi respekterar självklart dem som vill rapportera anonymt och erbjuder därför en säker kanal för detta (alternativ 3).

För att möjliggöra anonym kommunikation använder sig Palmecentret av en extern tjänsteleverantör, WhistleB. Alla meddelanden är krypterade. För att säkerställa anonymiteten sparar WhistleB inte IP-adresser eller annan metadata, (dvs data som kan härledas till personen som skickat meddelandet). Personen som skickar ett meddelande förblir anonym även i en fortsatt dialog med de ansvariga mottagarna av meddelanden.

4. UTREDNINGSPROCESSEN

Ansvariga för visseblåsarartjänsten

Endast de personer som ansvarar för visseblåsarartjänsten har åtkomst till meddelanden som inkommit genom visseblåsararkanalerna. Dessa personer är biträdande generalsekreterare, ekonomichef och organisationssekreterare. Deras aktiviteter loggas och hanteringen är konfidentiell. Vid behov kan personer som tillför expertis inkluderas i utredningen. Dessa personer får tillgång till relevant data och förbinder sig till sekretess. Om ett ärende berör

biträdande generalsekreteraren, ekonomichefen eller organisationssekreteraren, finns en separat kanal att rapportera i, där ärendet går till generalsekreteraren.

Om en person tar direktkontakt angående en farhåga med en arbetsledare, chef eller personligen kontaktar ansvarig för visselblåsartjänsten, läggs meddelandet in i visselblåsarkanalerna och hanteras enligt dessa riktlinjer.

Mottagning av meddelanden

Vid mottagandet av ett meddelande beslutar de ansvariga för visselblåsartjänsten om meddelandet ska godkännas eller avvisas. Om meddelandet godkänns vidtas lämpliga åtgärder för utredning, se *Utredning* nedan.

De ansvariga för visselblåsartjänsten kan neka att ta emot ett meddelande om:

- ✓ meddelandet inte faller inom ramen för dessa Riktlinjer för visselblåsartjänsten,
- ✓ meddelandet inte har gjorts i god tro eller är illvilligt,
- ✓ det inte finns tillräcklig information för att utreda ärendet,
- ✓ ärendet som meddelandet berör redan har åtgärdats.

Om ett meddelande inte omfattas av dessa Riktlinjer för visselblåsning, bör de ansvariga för visselblåsartjänsten vidta lämpliga åtgärder för att få ärendet löst.

De ansvariga för visselblåsartjänsten skickar lämplig feedback inom 3 (eller högst 6 månader) efter att de har mottagit meddelandet.

Lämna inte känsliga uppgifter om personer du nämner i ditt meddelande om det inte behövs för att förklara din misstanke.

Utredning

Samtliga visselblåsarmeddelanden behandlas seriöst och i enlighet med dessa riktlinjer.

- ✓ Ingen av de ansvariga för tjänsten eller annan person som deltar i utredningsprocessen kommer att försöka identifiera visselblåsaren.
- ✓ De ansvariga för visselblåsartjänsten kan vid behov skicka uppföljningsfrågor genom visselblåsarkanalerna för kommunikation med en anonym visselblåsare.
- ✓ Ett meddelande utreds inte av någon som är berörd eller inblandad i ärendet.
- ✓ De ansvariga för visselblåsartjänsten beslutar när och hur ett visselblåsarmeddelande ska eskaleras.
- ✓ Visselblåsarmeddelanden hanteras konfidentiellt av alla som är involverade.

Skydd för visselblåsare som är öppen med sin identitet

En visselblåsare som uttrycker en genuin misstanke eller farhåga enligt dessa riktlinjer riskerar inte att förlora sitt jobb eller att drabbas av någon form av sanktioner eller personliga nackdelar till följd av sin anmälan. Det spelar ingen roll om misstanken visar sig vara felaktig, förutsatt att visselblåsaren har handlat i god tro.

Såvida det inte är olämpligt med hänsyn till den utpekades integritet och andra sekretessfrågor kommer en visselblåsare som väljer att uppge sin identitet att informeras om hur utredningen fortlöper.

I fall av misstänkt brott kommer visselblåsaren att informeras om att hens identitet kan komma att lämnas ut under domstolsförfarandet.

Skydd av, och information till, en person som pekas ut i ett visselblåsarmeddelande

Rättigheterna för de personer som pekas ut inom ramen för visselblåsartjänsten omfattas av relevant dataskyddslagstiftning. De utpekade har rätt att få tillgång till uppgifter om sig själv och kan kräva ändring eller radering av data om informationen är felaktig, ofullständig eller föråldrad.

Denna rättighet gäller med förbehåll för att detta leder till hinder för utredningen eller förstörelse av bevismaterial.

Radering av data

Persondata som inkluderats i visselblåsarmeddelanden och utredningsdokumentation ska raderas vid avslutad utredning, med undantag för om persondata bör sparas med hänvisning till annan relevant lagstiftning. Radering sker 30 dagar efter avslutad utredning.

Utredningsdokumentation och visselblåsarmeddelanden som arkiveras ska anonymiseras, de får inte innehålla personuppgifter genom vilka personer direkt eller indirekt kan identifieras.

5. ÖVERFÖRING AV PERSONUPPGIFTER UTANFÖR EES

All data lagras inom EU. Det finns ett generellt förbud mot överföring av personuppgifter från Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) såvida inte särskilda bestämmelser om skydd för hantering av data kan garanteras.